

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteckening.

Voor Soerabaja. Ƴ jaar..... Ƴ 18.—
 „ Java en Luitenbez. „ do..... „ 20.—
 „ Europa „ do..... „ 25.—
 De OOSTPOST verschijnt dagelijks, met
 uitzondering van den ZONDAG.

ZATURDAG 28 FEBRUARIJ 1863.

Prijs der Advertentie.

De prijs der ADVERTENTIE is Ƴ 1.—
 voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
 Advertentie met groote letters betalen dubbel.
 Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen
 wordt betaald met de helft van het bedrag der
 advertentie.
 Voor doorloopende annonces kunnen schik-
 kingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

den 9. ten Maart 's namiddags te 4 uur.
 De verzending der brieven per Fransche mail
 geschiedt voortaan op dezelfde wijze en onder de-
 zelfde voorwaarden als met de gewone mail. Op
 't adres bekend te stellen per Fransche mail.
 (Adv. van den w.l. dir. der prod. en civ. mag.
 Ƴ. C. 1863 No. 6.)

ADVERTENTIE.

Koffijveiling te Padang

De Wd. Directeur der producten en ci-
 vile Magazijnen maakt bekend, dat in den
 loop van dit jaar de koffijveilingen te Pa-
 dang zullen worden gehouden.
 de eerste in de maand Maart
 „ tweede „ „ „ Junij
 „ derde „ „ „ September
 „ vierde „ „ „ December,
 en wel op den eersten of tweeden dag na aan-
 komst aldaar van de stoompakketboot van
 BATAVIA.

De voorwaarden, waarop deze veilingen wor-
 den gehouden, zullen tijlig ter inzage voor
 belanghebbenden worden gedeponeerd op
 het bureau van den Gouverneur van SUMA-
 TRA'S WESTKUST, op de Residentie-bureaux en
 in de lokalen der Handelsvereniging te
 BATAVIA, SAMARANG en SOERABAJA.

De Wd. Directeur der Producten
 BATAVIA, en civile Magazijnen,
 den 10 Januarij 1863. P. C. W. ANEMAET.
 [1853]

Wordt bekend gemaakt dat tot op Maan-
 dag den 16den Maart 1863 des morgens ten
 10 ure ten burele van den Resident van Soe-
 rabaja, eene

Inschrijving

zal worden geopend voor den overvoer van
 Soerabaja naar Poeloe Kambing in de Bima
 baai van twee corps-morts zoonede van het
 personeel, voor het ineen zetten en te water
 laten dezer lichamen aangewezen.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen
 ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAJA, Namens den Resident:
 den 17den Januarij 1863, De Secretaris,
 (1823) WEGENER.

Wordt bekend gemaakt dat de inschrij-
 ving voor den overvoer naar POELOE-
 KAMBING van twee corps-morts, zoonede
 van het personeel voor het in-eenzetten en
 te water laten dezer lichamen aangewezen,
 instede van tot 16 Maart e. k., tot Vrijdag
 den 6den Maart a. s. des morgens ten 10
 ure zal geopend blijven.

De overvoer moet zijn bewerkstelligd ui-
 terlijk op ultimo Maart a. s.

SOERABAJA, Namens den Resident
 den 27 Februarij 1863 De Secretaris.
 (2004) WEGENER.

De Hoof-Ingenieur chef der 4de water-
 staats-afdeeling, maakt bekend dat op Za-
 turdag den 28sten Maart 1863 des mor-
 gens ten 9 ure, ten zijnen kantore in het
 openbaar zal worden

Uitbesteed.

a. Het bouwen van drie Loodsen
 met pannen gedekt mitsgaders helling, be-
 stemd tot berging van gezaagde hout-
 werken.

b. Het daarstellen van eene
 hulpsmederij

met ijzeren dakbelekking ten behoeve voor
 de Fabriek voor de Marine en het stoom-
 wezen alhier.

Volgens Bestekken en voorwaarden lig-
 gende ten gemelden kantore ter inzage van
 belanghebbenden.

De Hoof-Ingenieur voorn.
 Oplaat bij verhindering
 De Ingenieur 2de klasse:
 (2000) A. TH. SORILLON.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag
 den 28sten Maart 1863 des morgens ten 10
 ure ten burele van den Resident van Soe-
 rabaja, eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer van
 Boenga naar Cheribon van 106 stuks HOUT-
 WERKEN, bestaande uit DOLKEN en BAL-
 KEN.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen
 ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAJA, Namens den Resident:
 den 17den Januarij 1863 De Secretaris,
 (1824) WEGENER.

De hoofd-ingenieur chef der 4de water-
 staats-afdeeling maakt bekend, dat op Zatur-
 dag den 4den April 1863 des morgens ten
 9 ure ten zijnen kantore te Soerabaya in
 het openbaar zal worden

UITBESTEED

HET BOUWEN VAN
 EEN KRANKZINNIGEN GESTICHT
 in de 3de militaire afdeeling ter hoofdplaats
 Soerabaya geschikt voor 30 lijdens.
 Volgens bestek en voorwaarden liggende
 ten gemelden kantore ter inzage van belang-
 hebbenden.

De Hoof-Ingenieur voorn.
 Oplaat bij verhindering
 De Ingenieur 2e klasse,
 (2001) A. TH. SORILLON.

(Voor het land) Op Maandag den 20sten
 April 1863, des voormiddags te tien ure, zal
 door den ondergeteekende ten zijnen burele op
 het paleis te WELTEVREDEN in het openbaar
 in één perceel worden aanbested

het daarstellen van eene ijzeren
 brug over de Kediri-rivier ter hoofd-
 plaats Kediri,

en zulke overeenkomstig het bestek, de voor-
 waarden en de teekeningen, welke voor belang-
 hebbenden ter inzage liggen op het residen-
 tie-kantoor te KEDIRI, ten burele van den
 hoofd-ingenieur, chef der 4de waterstaats af-
 deeling, te SOERABAJA, en ten kantore van
 den Directeur der Openbare Werken:
 H. DE BRUIJN.

Als een vervolg op de bekendmaking, ge-
 plaatst in de Soerabaysche Courant van den 17den
 December 1862, No. 701, brengt de waarne-
 mend Directeur der Producten en civile ma-
 gazijnen ter kennis van het algemeen, dat de
 daarbij aangekondigde

Uitbesteding

voor het onderhouden eener gere-
 gelde stoompakketvaart in den in-
 dischen archipel gedurende de jaren
 1866/75

zal worden gehouden op den derden
 dag na aankomst te Batavia van de Europe-
 sche mail, die den 12den Junij 1863 van
 Marseille vertrekt: met dien verstande even-
 wel, dat, wanneer deze derde dag op een

Zondag valt, de uitbesteding alsdan op den
 daaropvolgenden dag (Maandag) zal plaats
 vinden.

De aanbacht van belanghebbenden wordt
 er ten overvloede op gevestigd, dat de wijze
 van uitbesteding, inschrijving en indiening
 der inschrijvings-biljetten omschreven staat
 in art. 38 der voorwaarden, waarop genoemde
 pakketvaart zal worden uitbesteed.

De w.l. Directeur der Producten en
 civile magazijnen.

BATAVIA P. C. W. ANEMAET.
 20 Januarij 1863. (1869)

Subcommissie van onderwijs.

Schooldirecties over de maand
 Februarij 1863:
 de Heeren Mr. M. P. A. COSTER en
 Mr. W. 's JACOB.

Jongens weezen Inrigting

Directeuren over de maand Februarij 1863:
 De Heeren A. A. TH. MOUNIER
 en J. C. B. STEINMETZ.

ZITDAGEN

Spaarbank in de maand Maart.

DINGSdag den 3den en
 „ „ 21sten. (2008)

VENDU-DEPARTEMENT

Publieke Vendutiën.

Op Maandag 2 Maart 1863.

Bij den majoor der infanterie J. C. TER-
 MIJTELEN in het Militair Kampement,
 van meubelaire goederen wegens vertrek en
 Bij den Pachter der Pandjes huizen I
 GIOK TJOAN te Pasar Besar, van onuitge-
 loste pandgoederen.

Op Dingsdag 3 Maart 1863.

Bij den heer W. VAN LEEUWEN te
 Gatottan, van meubelaire goederen wegens
 vertrek.

Op Woensdag 4 Maart 1863.

Bij den majoor der infanterie V. A. AMIOT
 in de stad, van meubelaire goederen, wegens
 vertrek.

BLOED OM BLOED.

Eene geschiedenis uit Oppor-
 Beljeren.

(Twee en Twintigste vervolg en slot.)

's Avonds blies een gure westenwind over
 den heuvel met den ouden eikenboom en
 het kruis. Melcher kwam bedaard en stout-
 moedig aan en begaf zich, zonder veel om
 te zien, naar het bidbunkje, om er den krans
 aan een paar spijkers op te hangen. De
 krans wilde echter niet houden, en Melch-
 er moest zich over het bankje heenbuigen, zoo-
 dat hij bijna de houling van een biddende
 aannam.

In het dorre gebladerte liet zich eenig
 gedruisch hooren. Melcher hield op en zag
 woest om zich heen.

— Dounne vrees! mompelde hij. De wind
 tuischt door de hazelaars... de dooden kun-
 nen niet wederkomen... en de levenden we-
 ten van niets!... Zoo... thans houdt de krans
 vast! Eindelijk zal nu alles mij toebehoor-
 ten, waarnaar ik zoo lang getracht heb...
 Vergunt mij, gij dooden... ik wil u ook
 alle jaren zelf zulk een krans brengen...

Een straal schot uit het geboomte naar
 voren; een kwal werd donderend door de

echos van het woud herhaald... Met een
 fellen kreet sprong Melcher op, sloeg beide
 handen aan de getroffen borst en viel zwart
 op den grond neder, de ijskorst met zijn
 warm bloed overstroomende.

In denzelfden oogenblik was Annemarij
 uit het geboomte te voorschijn gekomen, er
 stond thans naast hem, met het nog damp-
 pend wapen in de hand.

— Gij, Miri? steunde de gewonde ter-
 wijl hij zich krampachtig ophief. Gij zelve...

— Ja, ik ben het, antwoordde zij; ik
 verberg mij niet en ontvlugt ook niet... de
 kogel kwam van mij, en ofschoon ik ook
 niet zoo zeker weet te treffen, als gij, zoo
 staat gij evenwel nimmer meer op!... Moet
 ik u ook zeggen, waarom ik het gedaan
 heb?... Gij hebt Adrian vermoord, de blin-
 de heeft u verraden... Gij hebt gelogen en
 den onschuldigen Sepp tot uw zondenbok
 gekozen... gij hebt hem vermoord, weten-
 de dat hij onschuldig was... De aardbodem
 mogt u niet meer dragen, want ik had ge-
 zwezen, dat ik den moordenaar van Adrian
 evenzoo en op dezelfde plek in zijn bloed
 wilde zien liggen, als hij toen lag... en ge-
 lijk gij thans ligt, Melcher... Thans moge
 er gebeuren, wat er wil; thans heb ik mijn
 woord gehouden... ik heb bloed om bloed
 vergoten!

— En het zal over u komen! kermde de
 stervende; mijn bloed zal u kwellen en ver-
 volgen tot in alle eeuwigheid...

— Dat zal ik afwachten...

— Neen, voer hij als berouwvol voort.
 terwijl hij met de smarten 'des doots wor-
 stelde; neen, mijn bloed zal niet over u
 komen... het zal over mij komen, even als
 al het bloed, dat ik vergoten heb... Ver-
 geef mij slechts... o, zeg mij slechts, dat
 gij mij wilt vergeven...

— Aan mijne vergiffenis is niets gelogen,
 antwoordde zij; die kunt gij krijgen... maar
 zie naar boven naar dat kruis, en gedenk
 hoe gij daar terecht komt...

— Dat wil ik niet... ik heb nooit eene
 andere gedachte, een ander verlangen gehad,
 dan u... ik wil er thans ook geen ander
 hebben... geef mij nu slechts uw hand...
 aan hetgeen mij daarboven wacht, kan ik
 toch niets meer veranderen...

Den blik van hem afwendende en huive-
 rende reikte zij hem de hand.

Bij vatts die aan en hand te vast... zij
 laatste krachten inspannende, had hij intus-
 schen met zijne andere hand naar zijn zij-
 mes getast... hij trok het uit de scheede,
 doch was te zwak om den stoot toe te bren-
 gen. De dood veldde hem neder.

Van het verstijvende lijk ijde Annemarie

door de duisternis naar den hof toe en boog
 zich in hare kamer over den argeloos slui-
 merenden broeder van haar geliefde heen.
 Zij wilde hem niet wekken, doch hij moest
 minstens naar den geest venemen, dat zijn
 broeder gewroken was... zij kon echter niet;
 zij vond geene woorden meer voor hare
 woede. De onschuldige wezenstreken van
 het kind lagen daar, hoezeer eenigzins mis-
 vormd, zoo rein, zoo zachtmoedig en vrien-
 delijk voor haar... een niet te beschrijven
 leed trof eensklaps haar reeds zoo overstelp
 hart; zij viel voor het bed op de knien ne-
 der, en wat toorn en wraak niet aan de brand-
 ende oogen hadden kunnen ontpersen, dat
 verwekte thans de eerste aandoening van
 schuldbewustzijn en berouw... de zoo lang
 ontbeerde, zoo vurig gewenschte verzachting
 der tranen...

Het bekend worden der daad baarde ont-
 zaggeijk veel opziens; immers was het bin-
 nen den tijd van één jaar reeds de derde
 moord, op dezelfde plek gepleegd en onder
 omstandigheden, die niet slechts liidden tot
 het vermoeden, maar tot de zekere veron-
 derstelling, dat er een vreeslijk geheimzini-
 g verband tusschen deze drie
 moordgevallen bestond.

Het gergt begon alweer in het oogen-

Op Donderdag 5 Maart 1863.
Bij den heer VAN RAALTEN te Gatot-
tan van meubelaire goederen.
Op Vrijdag 6 Maart 1863.
Bij den heer D. MAURITZ MARTENS
in de sociëteit straat van diverse goederen.
Op Zaterdag 7 Maart 1863.
Bij den heer E. STECHER te Temen-
goengan, van diverse goederen. (1991)

VENDETIE wegens VERTREK

Op Dingsdag den 3den Maart,
TEN HUIZE VAN DEN HEER
W. H. VAN LEEUWEN,
in de Gatottan
DOOR

D. MAURITZ MARTENS.

Van eenen goed onderhouden *Lubod-l* be-
staande uit:

Drie MAHONIJHOUTEN AMEUBLEMENTEN met VELOURS d'UTRECHT be-
kleed.

MAHONIJHOUTEN TAFELS, WASCHTA-
FELS en KNAPEN, allen met MAR-
MEREN BLADEN.

Een paar MAHONIJHOUTEN ÉTAGÈRE-
KASTEN.

Een MAHONIJHOUTEN BUFFET met MAR-
MEREN BLAD.

MAHONIJHOUTEN en GEPOLOTERDE
KASTEN.

DAMES-TOILETTEN met MARMER.

CONSOLES met SPIEGELS en MARME-
REN BLADEN.

KINDER-KASTEN en KINDER-LEDIKAN-
TEN.

IZEREN LEDIKANTEN.

SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HANG- en
STAANDE LAMPEN, MODERATEUR-
LAMPEN, ZILVERWERK, PORCE-
LEIN, GLASWERK.

verders:

Een Europeesche VIS-à-VIS.

Een MIJLORD.

Een Span bijzonder hardlopende WAGEN-
PAARDEN, en hetgeen verder te voor-
schijn zal worden gebracht. (1993)

Op Dingsdag den 17den Maart e. k.

Zal het HUIS, gelegen te Mer-
gojosso, vroeger bewoond door den
Heer G. SCHIMMELPENNINGK, in open-
bare veiling worden verkocht, ter plaatse al-
waar alsdan Vendutie wordt gehouden.

W. CORES DE VRIES.

J. L. VAN GENNEP.

(2005) **T. A. KLINKHAMER.**

In Maart e. k.

Zal op een nader te bepalen dag
VENDETIE worden gehouden ten huize van
den Heer

J. A. POTTER,

te Probolinga,

DOOR

J. H. ZIMMERMAN,

die zich tevens met commissiën belast. —
Van MAHONIJHOUTEN- en Bataviaasche
AMEUBLEMENTEN, als:

TAFELS, CONSOLES, WASCHTAFEL en
BUFFET met marmoren bladen, BOEKEN-
KASTEN en SCHRIJFTAFELS, MAHONIJ-
HOUTEN SPIEGEL- KLEER- en TOILET-
KASTEN, KROON-, HANG-, MUUR- en
TAFELLAMPEN, KLOKKEN, PENDULE en
ORGEL, groote SPIEGELS en SCHILDERI-
JEN, waaronder vele fraaije STUK-KEN in
OLIEVERW, KRISTAL- ZILVER- en PLEET-
WERK, PORCELEINEN, TAFEL- en THEE-
SERVIEZEN, KEUKEN- en GEBAKGEREED-
SCHAPPEN, etc., etc.

Een vierspan overwalsche hardlopende WA-
GENPAARDEN, WAGENS, GEBRUIKTE en
nieuwe TUIGEN met zorg te Solo gemaakt.

Eene groote collectie BLIEMEN in fraaije
ijzeren Japansche- en Chinesche- POTTEN met
voetstukken.

Eene groote HEMEL en AARDGLOBE op
voetstukken met KOMPASSEN, een KIJKER
van DOLAND op voetstuk, een TELESCOOP,
enz. (1981)

VERTREK DER STOOMSCHEPEN

HET TOOMSCHIP

A M B O N

Kapt. VOGEL,

vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA,
op Zondag den 1sten Maart a. s.

Adres bij

(1990) **W. CORES DE VRIES**

VERTREK VAN SCHEPEN

PASSAGE naar NEDERLAND

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd
en snelzeilende barkschip

JAVA PACKET

kapitein D. CRAP HELLINGMAN,

Hetwelk in de laatste dagen van
Maart van PASOEROEAN zal ver-
trekken.

Dit schip, hetwelk de reis van
NEDERLAND naar JAVA in 80 dagen
heeft gemaakt biedt, daar hetzelfde geheel
voor de PASSAGIERSVAART is ingerigt,
en voorzien zijnde van ruime luchtige hut-
ten enz. eene gunstige gelegenheid aan, tot
den overvoer van families of wel enkele
personen.

Er bevindt zich aan boord een geëxami-
neerd scheepsdoctor.

Nadere informatie te bekomen bij den
Gezagvoerder in het MARINE HOTEL en.

De Agenten.

(1983) **FRASER EATON & CO.**

Methetschip

MEDEA,

kapt. J. LOURENS.

Bestaat nog gelegenheid voor eenige PAS-
SAGIERS om tegen het einde dezer maand,
van hier DIRECT naar Rotterdam te
vertrekken.

De Agenten,

(1962) **ANEMAET & CO**

EVA JOHANNA

Kapt. S. VAN BOCHOVE.

Met het bovengenoemd snelzeilend en voor
den overvoer van passagiers uitmuntend inge-
rigt Nederl. fregatschip bestaat gelegenheid
voor passage naar Nederland.

Er bevindt zich aan boord een geëxami-
neerde doctor, en het vertrek is bepaald om-
streeks eerste de helft der maand Maart.

Nadere inlichtingen bij

De Agenten,

(1877) **FRASER EATON & CO.**

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het Extra Snelzei-
lend en voor den overvoer van Passagiers
zoogunstig bekende en daarvoor bij-
zonder ingerigte Nederlandsch
Campagne Barkschip.

AUSTRALIE.

Kapt. JOCHEMS.

De reis herwaarts is in tachtig dagen afge-
legd, gemelde bodem vaart een geëxamineerden
doctor en eene melkgevende koe.

Het vertrek zal vermoedelijk medio Maart
van hier plaats hebben. Adres de Gezagvoerder
in het Marine Hotel, en

De agenten.

[1924] **B. KOPERSMIT & CO.**

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend, voor
den overvoer van passagiers zoo unstig
bekende en daarvoor expreselijk
ingerigte Nederlandsch cam-
pagne clipper-schip

SENIOR,

kapt. K. J. SWART,
varende dozen bodem een geëxami-
neerde geneesheer.

Het vertrek zal vermoedelijk medio Maart
van hier plaats hebben.

Nadere informatie bij den gezagvoerder in
het Hotel te Pasoeroean en bij

de agenten alhier

(1930) **GUMPRICH & STRAUSS.**

Loge de Vriendschap.

RECEPTIE IN DEN EERSTEN GRAAD,

Zaterdag 23 Februarij,

gewoon uur en plaats

J. A. MOE L. NVAN.

2003,

Secretaris.

Soerabayaasch Scherpschutters

GENOOTSCHAP

Prijs-schietocfening

op Zondag den 1sten Maart a. s.
des morgens ten 7 ure.

1e Secretaris,

(2002) **C. PERRET.**

THE DANSANT

op Zaterdag avond den 28sten dezer,

IN DE

ONDER-OFFICIERS SOCIETEIT

Toegankelijk voor Heeren onder-officieren
en hunne Dames.

De officieren Kommissarissen,

WEIJLAND, Kapt.

(1994)

HARMS, 1e Luit.

EEN EUROP. NIEUWE

TENT WAGEN.

Een fraaije

PALANQUIN.

(2007) Bij **KULLER.**

TE HUUR,

terstond te aanvaarden,

Een Pakhuis,

toebehoord hebbende aan wijlen MEVR. DE
WED. DE BUIJ.

Nadere informatie bij

(1998)

ANEMAET & CO.

Wordt verlangd

voor eene reis naar Nederland,

Een repatriërend geneesheer die, tegen
genot van vrije passage, de betrekking van
scheepsdoctor op zich zoude willen nemen.

Voor nadere informatie bij

(1907) **MATHIEU EBB; RULS & CO.**

Iemand grondig bekend met
de Fransche en Duitse
taal, en eene vlugge hand schrijvende,
dagelijks eenige uren ter zijner beschikking
hebbende, wenschte die te besteden tot het
bijhouden van boeken, of ter waarneming
van eenig ander schriftwerk.

Onder Letter Z gelieve men zich te
vervoegen tot den *Uitgerer d. z.* (1996)

De ondergeteekend n. ma-
ken bekend aan het Soe-
rabayaasch publiek, bene-
vens aan Heeren gezagvoerders, dat bij hen
alle dagen is verkrijgbaar, prik

RUND-VLEESCH

voor f 20 ct. en bij bestelling,

BIEFSTUK ROLLADE

à f 23 ct. en des Zondags

KALFSVLEESCH

à f 30 ct. per f, mits daags te voren de
bonnen bezorgd worden.

Voor Heeren gezagvoerders nog verkrijg-
baar, brood, groenten, vruchten,
aardappelen, eieren, kippen, enz.

Aan de Oostzijle der Kalmaas bij het
Praauwenveer

(1974)

CREVELT & CO.

baar en in het geheim de zaak te onderzoo-
ken, doch beperkt als het was binnen de
grenzen der formaliteiten, zonder eenig ge-
volg. Annemarie zelf weigerde alle inlichting
en woonde eenzaam en somberder dan
vroeger op den nog meer geschuwd Stür-
zerhof. Zij moest gestadig meer met vreemde
dienstboden huishouden, en het was zeer na-
tuurlijk, dat zij daardoor meer en meer ach-
teruit geraakte.

Zij schreef dit niet te bemerken, en hoe-
zeer ook de hoeven en de velden duidelijk
genoeg sporen van verval droegen, had even-
wel de eigenaresse daarvoor zin noch oogen.
Zij had geene andere zorg, dan om het blind-
de David te verplegen en er op te passen
dat geen stuk speelgoed, hetwelk hij wenschte,
aan zijn bedje, geen lekker beetje aan zijne
tafel ontbrak.

Het kon niet missen, of het verval van
zulk een fraai goed moest de algemeene aan-
dacht wekken en aanleiding geven tot veel
gepraat over de zonderlinge gedragingen der
boeris, die weldra tamelijk overbloemd voor
niet wel bij het hoofd werd gehouden.

Toen de lente was gekomen, stierf ook de
kleine blinde, en door diens dood werd de
laatste band verscheurd, die Annemarie nog
aan het vaderlijk erfgoed gebonden hield. Op

zekeren morgen verliet zij dit en verscheen
bij den landregter om een verhoor te ver-
langen.

Met verbazing vernam de beambte het
omstandig verhaal nopens de bloedige ge-
beurtenissen aan het kruis; hij kon het zich
zelfen niet ontveinen, dat het geheele ver-
haal den stempel eener vreeselijke mogelijk-
heid droeg, maar nogtans kwam het hem
onwaarschijnlijk voor, want de verhaaltel-
was zonder twijfel niet bij hare zinnen en
had zeker in haar veelzijdig lied zich de
geheele naargeestige geschiedenis bij elkaar
gedroomd. Het advies der geneesheeren stem-
de hiermede overeen, en de uitspraak van
het oppergeregte verklaarde de instructie op-
geheven wegens gebrek aan bewijs, naardien
geen der daarbij betrokken personen meer
in leven waren en men dus geen enkel punt
had, van waar men kon uitgaan, dan de geen
geloof verdienende verklaringen van Anne-
marie.

Annemarie gaf volstrekt geen antwoord,
toen haar dit besluit medegedeeld en tevens
aangekondigd werd, dat zij vrijgesteld was uit
de preventieve gevangenschap, welke wegens
het zware der misdad, waarvan zij zich zelfe
beschuldigde, over haar was uitgesproken. Deze
uitslag der zaak strekte slechts om hare over-
tuiging van het onvermogen der wereldlijke

gerechtigheid nog te versterken en haar te
bevestigen in de meening, dat zij recht ge-
daan had.

Zonder afscheid te nemen, verliet zij de
gerechtzaal, doch keerde niet meer naar den
Stürzerhof terug; van dien oogenblik af was zij
verwonen, en toen na eenige maanden eene
gergtelijke oproeping vergeefs was ge-
bleven, geloofde de geheele buurt, dat zij
in ten aanval van krankzinnigheid een ein-
de aan haar leven had gemaakt, en dat haar
lijf eenmaal wel ergens te voorschijn zou
komen.

Slechts eenmaal des nachts geloofde de
koster, wiens vensters over de muren van
het kerkhof heen op de graven uitzagen,
bij de grafheuvels van Adrian en diens broe-
de eene zwarte gedaante te zien knielen...
toen hij echter derwaarts gesnel was, was
de gedaante verdwenen.

Een los gerucht verhaalde, dat de Stür-
ze boerin tot over den Rijn en nog verder
voortgereisd was en als liefdezuster in een
gasthuis was gezien.

De Stürzerhof werd op voorstel der bloed-
verwanten jaren lang door het geregt be-
heerd en eindelijk verkocht. Het goed kwam
in landen van een slooper, die het moeite-
vollen zegenloos werk van den ouden Stür-

zer geheel vernietigde en het goed in onder-
scheidene kleine eigendommen splitste. Of
daarmede ook welvaart en vrede daar zijn
teruggekeerd, weten wij niet; het bloedig
verleden dat daaraan gepaard was, is bijna
geheel weggestorven in den mond des volks.

Het oude hoge kruis is sedert lang inge-
stort en niet vernieuwd; daarentegen is
aan den stam van den nog ongedeed staand-
den ouden eik een kruisfix aangebragt en
daaronder zijn drie kruizen in de schors
uitgehoud. Het plekje is bijzonder lieflijk
en geeft een aangename blik over het met
dennen omringde veld. Niet ligt zal een
voetreiziger daar voorbijgaan, zonder zich
onder de breede verkwikkende schaduw van
den eik te plaatsen en bij het ruischen
van het loof misschien te peinzen over de
beteekenis van die drie kruizen.

Hij zal wel niet vermoeden, dat er bloed
om bloed heeft gevloeid over den groenen,
met mos bedekten bodem, waar hem de
geur van het heidekruidje zacht streelt en
de lucht van het woud hem te gemoet
waait, als bragt zij hem een groot des vredes.

De commissie voor het beheer der begraafplaatsen van lijken van Europeanen en daarmee gelijkstaande personen alhier, estigt de aandacht van belanghebbers op art. 16 van het reglement op het beheer der begraafplaatsen (Staatsblad 1852 No. 72) luidende in substantie, als volgt:

Art. 16. „De huurgraven worden afgestaan voor den tijd van tien jaren, doch hebben „de huurders of derzelver bloedverwanten „het recht om, na ommekomst van 10 jaren „dezelfde gehuurde grafruimte, op nieuw voor „een gelijk tijdvak in te huren, tegen be- „taling van de helft van den vroeger betaalden huurschat.”

Huurders, die van boven omschrevene bevoegdheid wenschen gebruik te maken, worden derhalve uitgenoodigd, om na ommekomst van den vastgestelden termijn, de hen in huur afgestande grafruimte weder in te huren, waartoe zij zich kunnen vervoegen bij

De Commissie voor het beheer der begraafplaatsen, Namens dezelve

Het Lid terzons Secretaris en thesaurier SOERABAYA, bij voornoemde Commissie, 23 Februarij 1863. J. M. TROUBACH. (2008)

7000. — te bekomen op eerste hypotheek.

(1873) Alres uitgever dezer.

Zij, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen den Heer GEORGE DENNISON, geheven daarvan opgave of betaling te doen aan de Heeren ANEMAET & Co.

SOERABAYA, 23 Februarij 1863. (1995)

Etablissement Groedo.

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

(1961) ZANTHEUS & CO.

NORTHERN

Insurance Company,

gevestigd te LONDON.

Brand- en Levensverzekering.

De ondergetekenden, agenten, gaan steeds voort met het sluiten van **Polsissen en Assurantie**, op de meest billijke en voordelige voorwaarden, op WOONHUIZEN met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN, GOEDEREN, KOFFIJ, THEE en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(1749) B. J. VAN ECK & CO.

Beste Zwarte Schrijf-inkt.

Deze inkt, waarvan het schrift spoedig eene blijven te intensief zwarte kleur aanneemt, is bijzonder aanbevelenswaardig voor het gebruik met stalen penpen, wijl zij deze niet invreet.

Ook wordt zij zelfs bij langdurige blootstelling aan de lucht niet met schimmel bedekt.

Verkrijgbaar bij

(1961) LE ROY & CO.

Pas Ontvangen IN TOKO BOOMSTRAAT.

Groote HAMMEN.

Stopflesschen PEKKWORST in vet.

PEKKWORST.

KETTING SAUCIJS.

ROIPEN.

Potten GROENTEN, als: ROODE KOOL, ZUURKOOL, ANDJIE, KROPSLA, SPRUITJES en SPERGIEBOONTJES. — ZOETEMELKSCHIE en KOMELKE KAAS, HARING en ANCHOVIS.

(1992) VAN DEN MUIJSENBERG.

Voortdurend Verkrijgbaar IN TOKO BOOMSTRAAT,

à Contant,

Holloway Pillen en Zalf.

Doosjes PILLEN à 1.— 3.— 5.—

Potjes ZALF à 1.— 3.— 5.—

J. J. van den MUIJSENBERG.

(1756)

Wissels op Nederland.

bij

(1418) FRASER EATON & CO.

Wissels op Nederland

bij

(1842) MAJOR MATZEN & CO.

Voortdurend Wissels

te bekomen op NEDERLAND

bij

(1903) P. KERVEL & CO.

TOKO BOOMSTRAAT

dépôt.

Van HEEREN- en DAMESSCHOENEN, Fabrikaat van COMBET te BATAVIA.

Deze schoenen worden voor denzelfden prijs als te BATAVIA verkocht, doch alleen tegen contante betaling.

[1919] VAN DEN MUIJSENBERG.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Behoud der gezondheid. Hoe gering is dikwijls de oorzaak der ziekten! Hoe dikwijls wordt zij verzuimd, en hoe gemakkelijk is zij somtijds te herstellen! De natuur waarschuwt den mensch voor eene komende ziekte door pijn, ligte ongesteldheid, of iets dergelijks, welke kleine ongemakken dadelijk door dienstige geneesmiddelen moeten worden weggenomen, en de geneesmiddelen van Holloway zijn door de geheele wereld als zoodanig beroemd. De pillen zuiveren het bloed, de bron van gezondheid en sterkte, en verzekeren alzoo de geregelde voorkoming van alle uitwendige ziekten, van welken aard die ook mogen zijn. De pillen en zalf van Holloway te zamen tot hetzelfde doel aangewend, zullen een ieder in staat stellen, om den voortgang der ziekte te stuiten, en om de geheele inwendige lichaamskracht in overeenstemming te houden. (1741)

NEDERLANDSCH-INDIE

SOERABAYA 28 Februarij 1863.

Telegram.

De *Javische Courant* van heden, bevat de volgende besluiten.

Civiel Departement.

BEHOEFT:

Tot ingenieur van de waterstaat en openbare werken te Pasoeroean Hoijerwaard
Tot ingenieurs van de waterstaat en openbare werken te Soerabaja, Prins en Verschuieren.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der Artillerie E. K. Brands.

GEPLAATST:

Bij het Nederl. leger de eerste luitenant van dat leger P. E. Perk.
Bij het 11de bataillon de luitenant kolonel der infanterie G. M. Verspijck.
Bij het garnizoen te Larentoeka (Timor) de officier van gezondheid der 3de klasse C. C. Couwenberg.

BEHOEFT:

Tot militair kommandant en waarnemend Resident ter Westkust van Borneo de Majoor der Infanterie G. P. de Neve.
Tot militair kommandant van Djokdjokarta, de luitenant kolonel der infanterie W. E. Kroesen.
Tot chef van het hoofd bureau der artillerie, de Majoor der artillerie J. G. A. Kempees.
Tot kommandant der artillerie in de 2de militaire afdeling de Majoor der artillerie J. C. E. de Mol van Otterloo.

Mail Telegram.

De noordelijke Amerikanen zijn overal met groote verliezen geslagen; te Fredriksburg, Vicksburg en Murfrees Borough hebben de gevechten verscheidene dagen geduurd.

De stoomram *Monitor* is bij Hatteras met man en muis gezonken.

Er bestaan vooruitzichten dat vredesonderhandelingen tusschen de amerikaansche legers, door interventie der Europeesche mogendheden, zullen worden aangenomen.

De emancipatie wet is uitgevaardigd. Generaal Butler is volgelvrij verklaard.

— Het huwelijkscontract tusschen den Prins van Wales en de Deensche prinses Alexandra is te Kopenhagen gesloten.

— Tusschen Oostenrijk en Pruisen heerschen oneenigheden.

— Pruisen en Turkije zijn met omwentelingen bedreigd.

Engeland heeft den Paus het eiland Malta als schuilplaats aangeboden, Z. II. heeft echter geweigerd.

De wereldberoemde fransche kunstschilder Horace Vernet is overleden.

MARKTBERIGT.

KOFFIJ, zeer vast; 10/m. balen Padang, per *Paul John* werden aan een huis te Amsterdam à 44½ ct. verkocht.

SUIKER, de stemming flauw, waardoor de kooplust voortdurend gering blijft.

RIJST, 1000 balen tafelrijst werden à 17½ verkocht.

TIN, 1000 blokken zijn à 69 geplaatst.

GUTTA PERCHA, 6300 kilo's zijn tegen 32 à 165 verkocht.

KATOEN, middling fair dhollera is tot 69 gestegen, later 4 pence lager.

Opgave van de politie

omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn gevisceerd geworden.

voor Aankomst.

J. P. G. Wamsinck, van Bezoekie. M. E. van Ameijden van Duijn, van Batavia. W. L. Schaagen en Echtg, P. A. Keijzer, van Kediri.

voor Vertrek.

W. Soute, naar Samarang.

— Gedurende de maand Februarij is in de Spaarbank ingezigd 8420,— en teruggenomen 4150.—

Het totaal der op ultimo Februarij aanwezige inlagen is. 186084.—

— Wij vernemen dat voortaan, het Gouvern. behoeve van ambtenaren, voor passages of overtocht naar Nederland, zal voldoen, 900.

Alweder eene verbetering! Wanneer men aanneemt dat er weinige ambtenaren zijn, die een vollen buidel kunnen medenemen, en eene verplichte reize naar Europa bij velen ware nooddrift doet ontstaan, dan kan men elken gulden meerdere tegemoetkoming eene dankbare ontvangst bereiden.

Wij hopen dat de mededeeling juist is.

— Wij vernemen ook, dat het nieuwe telegraphie-reglement met Zondag der eersten Maart in werking zal komen.

(Soerab. Cour.)

FRANKRIJK.

— Aangaande Frans II loopt het gerucht, dat hij lijdende is aan eene geestverzwaking, welke zich openbaart in eene godsdienst-monomanie; men schrijft dit toe aan berouw over de wijze, waarop hij zijne echtgenoot heeft behandeld, welke vast besloten heeft haar huwelijk met hem te doen ontbinden en daarvoor reeds maatregelen bij den paus heeft genomen.

Toen Frans II 13 of 14 jaar oud was, heeft men hem bij vergissing of met opzet vergift ingegeven, dat zeer veel invloed op zijn physischen toestand had en waarvan de gevolgen thans beginnen te werken.

In het kanton Saint-Paterne won't een man van buitengewone grootte en zwaarte, zekere Paul Fargeot, die eene kan wijn, waarvan de inhoud ruim 6 liters is, zonder die van den mond te zetten, ledig drinkt. Eens deed hij eene weddingechap, dat hij in 4 achtereenvolgende dagen, iederen dag 12 uur drinkende, een vat wijn van 228 kan zou leeg drinken. Toen de derde zitting was verlopen, kwam de persoon, die tegen hem had gewed, eens zien hoe Fargeot het maakte en hij vond, dat het vat ledig en Fargeot zeer gezond was. Deze drinker is 70 jaren oud en drinkt iederen dag ontzettend veel; van tijd tot tijd wordt hij door ligte aanvallen van beroerte aangemaand, verstanlijker te zijn, doch hij is doof voor die stem.

ENGELAND.

LONDEN, De heer A. B. Paget, Britsch gezant te Kopenhagen, en de heer Hall, Deensch minister van buitenlandsche zaken, door den koning speciaal daartoe gemachtigd, hebben de noodige onderhandelingen betreffende het huwelijkscontract van prinses Alexandra begonnen. Eene som van 100,000 rijkd. (ongeveer £ 12,000), door de wetgevende magt te bewilligen, zal door Denemarken aan de prinses worden toegekend. Eene *dame d'honneur* zal H. K. H. naar Londen vergezellen, doch slechts gedurende het verblijf van den prins en de prinses van Denemarken in Engeland bij haar blijven. Prins Frederik zal vermoedelijk nog eenigen tijd na het huwelijk zijner zuster in Engeland vertoeven, daar hij, naar men zegt, voornemens is eenige maanden te Oxford te gaan stuleren.

— Eene meeting van het generale comité tot aanwending van het Indische ondersteu-

ningsfonds heeft tot resultaat gehad, dat overeenkomstig het reeds vroeger door lord Elgin gedane aanbod, het geheele overschot van bedoeld fonds werd bestemd tot ondersteuning der noodlijdenden in Lancashire. In den loop der twee laatste weken werd bij den lord mayor £ 29,000 tot hetzelfde doel ontvangen, waaronder £ 1000 van den Amerikaanschen philanthroop George Peabody, inzonderheid als zoodanig bekend door zijne gift van £ 150,000 — gelijk in der tijd werd gemeld — aan de Londensche armen.

Dr. Buchanan van het Londensche hospitaal voor kortslidders en een geneeskundig lid van het sanitais comité hebben, op last der regering, een onderzoek naar den toestand in Lancashire en Cheshire ingesteld. Zij begonnen hunne werkzaamheid omstreeks het midden van October jl. en hebben thans het resultaat hunner waarnemingen aan de regering medegedeeld. In hun rapport wordt het bedroevende feit geconstateerd, dat onder de bevolking van Lancashire de typhus is uitgebroken. Sedert 1847 waren de fabrieksteden in Engeland van deze epidemie verschoond gebleven. Destijds woedde zij aldaar bijna even boosaardig als in Ierland gedurende den hongersnood, en te Liverpool alleen sleepte zij meer dan 10,000 offers ten grave. Ditmaal vertoonde zich de typhus gedurende den zomer sporadisch te Manchester en te Preston, in den herfst nam die ziekte toe en heeft thans een epidemischen vorm aangenomen. Te Preston kwamen van het midden van den zomer tot einde November 227 zoodanige ziektegevallen voor, met eene sterfte van 23 pCt. Te Manchester bedroeg het cijfer der ziektegevallen gedurende denzelfden tijd 100 met bijna even groote sterfte. De geneesheeren geven de vrees te kennen dat dit slechts het begin van het kwaad is. Het lijdt geen twijfel, of er bestaat noodzakelijkheid, om het minimum van den onderstand, aan de broodeloozen uitgereikt, te verhoogen; om de gevolgen der ontbering te voorkomen, was het niet genoeg slechts zooveel uit te reiken als, gelijk men pleegt te zeggen, te weinig was om te leven, en te veel om te sterven. Zoo de letterlijke hongersnood ook slechts in weinige gevallen voorkwam, waren duizenden toch ten prooi aan pijnlijke ontbering, aan een langzaam uithongeren. De jongste berichten in de dagbladen over de gelukkige wending in den stand van zaken in de fabrieksdistricten moeten dan ook als voorbarig beschouwd worden.

— De New-Yorksche correspondent van den *Times* schildert den toestand in de Verenigde Staten met zeer donkere kleuren. Het ergste is — zegt hij — dat zich geene vrijwilligers meer willen aanmelden, dat eene rekrutering door geweld onmogelijk is en dat sedert Junij meer dan 100,000 man zijn gedescrteerd. De officieren, die grootendeels meer met het oog op hunne politieke denkwijze, dan op hunne militaire bekwaamheden, werden aangesteld, verstaan hun handwerk niet en boezemen den manschappen geen vertrouwen in. De diensttijd van vele regimenten is geëxpireerd, en de vrijwilligers, die zich voor den tijd van negen maanden lieten inlijven, willen ook niet langer bij het leger blijven. De soldij wordt hun karig uitbetaald, de ontevredenheid is algemeen. De eenige man, die nog vertrouwen inboezemt, is Mac Clellan. De president echter wordt door niemand meer geacht, ja, als hij aan den kreet der natie niet spoedig gevolg geeft, zich alleen met de aflanking van Seward vergenoegt en niet ook Stanton of Halleck ontslaat, dan zal hij zelf — zoo niet alle kenteekenen bedreigen — ter verantwoording worden geroepen. Op welke wijze, dit vermag nog niemand te zeggen, want de eenige constitutionele weg zou zijn eene tegen hem gerigte aanklagts-acte, die echter tot eene veel te lange procedure zou leiden, om dien weg in te slaan. Er blijft dus niets anders over, dan een volksoptstand of eene zamenzwering ter verwijdering der tegenwoordige magthebbers". Die schildering is inderdaad allertreurigst, doch men vindt haar in alle Engelsche en Amerikaansche bladen, in hoofd-artikelen en particuliere brieven.

— Laatstleden Dingsdag-avond kwam eene goed gekleede gehuwde vrouw van ongeveer 38 jaar oud in het University Collegehospitaal in de Gowerstraat en zeide aan den portier, dat zij zich had gesneden en heilkundige hulp verlangde. Zij werd voor den professor en eenige aanwezige studenten gebracht en ontblootte haar arm, dien zij in een doek hield. Het bleek, dat de linkerhand even boven de vuist met een scherp werktuig was afgesneden. Het block, dat deze vrouw zich in den laatsten tijd aan den drank had verslaafd en, in eene vlaag van door dronkenschap veroorzaakte ijthoofdigheid, zich met een slagersbijl de hand had afgehouden, waarop zij, na den arm in een doek te hebben gewikkeld, zich naar het hospitaal had begeven; onder weg had zij nog een glas brandewijn gebruikt. Zij verklaarde, dat het haar zeer spet de hand te huis te hebben gelaten, daar men die misschien nog wel aan den arm had kunnen zetten. Een gedeelte van den arm is, tot voorkoming van koudvuur moeten worden afgezet; de ongelukkige bevindt zich zeer wel.

— De Londensche vereeniging tot verzorging van broodelooze keukenmeiden heeft voor de arbeiders van Lancashire een pudding doen bakken, die op Nieuwjaarsdag naar Manchester zal worden gezonden. Deze is vervaardigd

uit 130 ₧ rozijnen; 180 ₧ Malaga druiven; 130 ₧ vet; 80 ₧ suiker; 80 ₧ citroen; 1040 eijerdoren en 5 ₧ aan verschillende kruiden; de geheele pudding weegt 900 ₧.

ITALIE.

Iemand, die generaal Garibaldi bij zijne inschepping te Livorno heeft gezien, verzekert dat zijne gezondheid niet zoo volkomen goed is, als men beweert. Hij zal echter te Caprera van twee lastige plagen ontheven zijn, namelijk den toevloed van nieuwsgierige bezoekers, die hem geene rust laten, en de vochtigheid des lands. Hij heeft slechts 9 personen met zich naar Caprera genomen, onder welke zijne twee geneesheeren.

Generaal Garibaldi heeft zijn huisje op Caprera waarschijnlijk niet weder herkend. Eenige zijner vrienden hebben het zoo ingerigt, dat het den held van Italië tegen de zeelucht behoedt.

Uit Napels wordt gemeld, dat gedurende den kersnacht buitengewoon veel vuurwerk is afgestoken. Dit is een oud gebruik, dat door geene enkele regering is kunnen worden belet. Eens liet Ferdinand II verscheidene patrouilles cavallerie de stad doorrijden, doch dit hielp evenmin; het vuurwerk werd onder de paarden zelve afgevuurd. Er wordt gedurende den kersnacht meer kruid verbruikt, dan noodig zou zijn, om Rome en Venetië in te nemen.

DUITSCHLAND.

Dat de thans zoo veelvuldig voorkomende inbeslagnemingen van bladen door de politie ook hare lachwekkende zijde kunnen hebben, bewijst het volgende voorval, zoo als het door de Berl. Allg. Ztg. van ergristren zelve wordt verhaald: „Heden avond werd de redactie der Berl. Allg. Ztg. in hare werkzaamheden gestoord door het bericht, dat twee politiedienaren in het expeditie-bureau bezig waren het avondblad in beslag te nemen. Daar deze niet meer geheel ongewone gebeurtenis tot dus ver steeds in den vroegen ochtendstond plaats had gevonden, terwijl de schuldigen den slaap des regtvaardigen sliepen, als hadden zij zich nooit aan eenige schanddaad schuldig gemaakt, zoo nam het gezamenlijk personeel der redactie deze gelegenheid te baat om in het lokaal der expeditie getuige dezer plegtige handeling te zijn. De beide dienaren der wet hadden reeds met voorbeeldige naauwgezetheid de voorhanden exemplaren zorgvuldig afgeteld en er elegante pakketjes van gemaakt, en wij bereidden ons reeds voor, om met Schiller te zeggen: „IJzend en toch vol bewondering ziet hij zijne werken verdwijnen”, toen het op eenmaal ter sprake kwam, dat de politiedienaren geen schriftelijk bevel tot inbeslagneming in handen hadden; dit bevel was hun per telegraaf geworden, „en bij den eersten wenk stelden wij ons reeds in beweging”, sprak de oudste hunner in kernachtige militaire taal; „de avond-editie van No. 1 moeten wij wegpakken”. Toevallig droeg onze avond-editie echter No. 2 en ons No. 1 is eene ochtend-editie. Deze tweestijd werd op kritisch grondige wijze besproken, hetgeen eindelijk tot het vertlijdend resultaat leidde, dat niet wij, maar de Berl. Abend-Zeitung ditmaal het schuldige voorwerp was. De dienaren der wet verwijderden zich daarop, ons onze exemplaren achterlatende, met vriendelijken groet en hoop op een blijd wederzien.”

Van de 2333 officieren der Beijersche armee behooren 804 tot den adel; 6 hunner zijn prinsen van den bloede, 3 hertogen aan het koninklijk huis verwant, 9 eenvoudige prinsen, 95 graven, 329 baronnen en 862 eenvoudige adellijken.

INDISCH GENOOTSCHAP

ALGEMEENE VERGADERING VAN VRIJDAG 28 NOVEMBER 1862.

(Bespreking van den stand der landbouw-industrie op Java.)

(Tijde vervolg).

De heer Bleeker wenschte, bij hetgeen door den heer van Oven gezegd is, eene kleine toelichting te geven. Hij geloofde dat de stelling, alsof de geheele bevolking verplicht zou zijn aan de gouvernementkultures deel te nemen, niet juist is. Voor zoover spreker bekend is, rust de verplichting tot heerendienst op de sawahbezitters, en waar van dien regel afgeweken wordt, wordt afgeweken van de bepalingen der wet. Maar de niet-sawahbezitters zijn zoo talrijk, dat het, naar spreker geloofte, wanneer het gouvernement zich neutraal houdt, niet ontbreken kan aan personen voor partikuliere ondernemingen. Of die personen door willekeurige beschikking toegestaan of onthouden worden aan zoodanige inrigtingen, laat spreker in het midden, maar hij geloofte niet dat in de instelling ligt, wat de heer van Oven zegt het geval te zijn.

De heer van Oven erkent, dat er handen genoeg zouden zijn, indien de hoofden zich er streng aan hielden, dat alleen de sawahbezitters tot heerendienst verplicht zijn; maar er zijn meer diensten; en daarvoor moeten anderen dan inwallen. Die geheel vrij wil zijn, moet voor zijne diensten een plaatsvervanger stellen; zijne vrouw wordt aan den weg gezet om te werken; enz. Die plaatsvervanging is eene vrijwillige overeenkomst onder elkander, en geene re-

geling van het bestuur. Dat zijn toestanden, die valsch zijn, maar die bestaan.

De Voorzitter merkt aan, dat de menschen, waarvan de vorige spreker gewaagt, als gedwongen te werken, niet alleen de planters zijn; maar dat immers er ook voor gouvernementenkultuur bij eene fabriek nog noodig zijn personen, die het riet moeten snijden en vervoeren en het werk doen in de fabriek zelve; maar dat dit toch zeker in geen gedwongen arbeid van het gouvernement mag zijn, en het immers ook niet is; — waarop de heer van Oven antwoordt, dat die arbeid doorgaat onder den naam van vrij, naar niet geheel vrij is, daar de inlander weet, dat hij, als hij niet kwam, er toe zou gelast worden door zijne hoofden. De arbeiders, die op sprekers fabriek werken, verbinden zich vrijwillig; maar geven door het slecht of liever trouweloos nakomen hunner verbindtenissen zeer veel reden tot klagten, zoo dat men zonder waarlijke medewerking en hulp van het bestuur in het verkrijgen van het genoegzame aantal handen, nimmer tot die in het

belang der Javanen ook wenschelijke hoogte produktie, zouden geraken. De karrenvoerders zijn zoogenoemd vrijwillig, maar dat behoeven zij geen heerendienst te verrigten. Men heeft beproefd het ietsnijden door de karrenvoerders te laten doen; dat is eene gewoonte geworden en het gaat goed.

Op de vraag van den heer de Serière of de heer van Oven niet nog meer bouws, dan hij thans heeft, beplant zou kunnen krijgen door diezelfde menschen, indien hij hun voorbeeld, dat zij dan nog meer geld konden verdienen, antwoordt de heer van Oven bevestigend, waarop de heer de Serière zegt, die vraag gedaan te hebben, omdat hem dat ook verzekeerd was, en dus de bestaande industrie nog belangrijk zou kunnen uitgebreid worden, zonder nadeel voor het gouvernement.

De heer van Oven zegt, reeds vroeger aanvraag gedaan te hebben om, naast het gouvernementkontrakt, partikulier te mogen aanplanten, wat hem reeds niet is toegestaan, en evenwel vermeent hij dat dit in het alge-

meen belang zeer wenschelijk ware.

Hoewel deze partikuliere *bijplant* niet zoude kunnen opbrengen wat de gouvernementaanplant levert, zoude het produkt daarvan echter nog steeds voldoende zijn, om de planters ruime winsten te geven, en te meer daar de fabriekmatige bewerking toch ook weder veel geld, voor hunnen arbeid, onder de bevolking brengt. Een bouw suikerriet zal aan plantloon, snij- en transportloon minstens f 200 zuiver in cirkulatie brengen, eens som die de rijstcultuur, met het daarop volgende tweede gewas, bij lange niet kan halen. Even afwijzend werd beschikt op herhaalde ekwesten om uitbreiding van gouvernementaanplant, welke naar de hoogte, door hem verkregen, resultaten toch in het belang van alle partijen was, en waartoe, houdende aan de beplating, van voor den aanplant van suikerriet het 1/3 der aanwezige sawah's niet te mogen overschrijden, de gelegenheid zich evenwel aanbood.

(Wordt vervolgd.)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder.	Grootte van 's schip in lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	verwaarts bestemd.	Agenten.
Febr. 27	Nederl.	Hercules.	J. F. Deterding.	232	New-Castle.	29 Oct.	geen.	Soerabaja.	Onbekend.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Febr. 27	Ned. Ind.	Stormechip	Prins van Oranje.	J. van Zandwijk.	Banjermassing.
" 28	Nederlandsche	Bark	Boni.	J. W. Moller.	Poelo Laut over Pasoeroean.
"	Ned. Ind.	"	Anis B. Igair.	Sech Sam. b. Achm. b. Soenkar.	Ambon.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHIEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Korvet.	Juno.	Kapt. t/z. J. J. v. d. Moore.	Wachtschip.
"	Stooms.	Citadel van Antwerpen.	" G. P. J. Mossel.
"	"	Samarang.	Luit. " 2de klasse Cousin.
Gouvernements	Stoomer	Draak.	A. Smit.
"	"	Java.	H. F. Bernoster.
Nederlandsche	Bark	Pieter Schoenmakers.	372	J. J. van Varen.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
"	"	Ceres.	190	T. H. Reisiger.	Nederland.	id.
"	"	Amsterdam.	225	A. H. Wehdeмейer.	id.	id.
"	Schip	Electra.	590	H. W. Wegman.	id.	id.
"	"	Eva Johanna.	517	S. van Bochove.	id.	id.
"	"	Straat Bali.	393	J. P. Bakker.	id.	id.
"	"	Java Packet.	394	D. Crab Hellingman.	id.	id.
Zweedsche	Bark	Ludwig.	254	C. A. Englund.	id.	id.
Engelsche	Schip	John Matthie.	283	J. Williams.	W. Cores de Vries.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	M. H. Münnich.	id.
"	"	Ambon.	253	W. Vogel.	id.
"	"	Padang.	id.
Engelsche	Bark	Benledi.	124	H. Houston.	H. J. van Eck & Co.
Pruisische	"	Wodan.	117	C. Schutt.	China.	P. Kervel & Co.
Nederlandsche	"	Johanna Elisabeth.	438	N. Burboven Junius.	In Reparatie.	id.
"	"	Est-fette.	224	C. J. Oepkes.	Amsterdam.	id.
"	Schip	Anthony van Hoboken.	308	H. P. Hazewinkel.	Ambona.	Mc. Lennan & Co.
"	"	Remigius Adolphus.	398	D. Forbes Browning.	Nederland.	id.
"	"	Medea.	393	J. Lourens.	id.	Anemaet & Co.
Engelsche	"	Somass.	262	G. Mouton.	id.	id.
"	"	Maria Louise Antoinette.	318	A. Muijsson.	id.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Bark	Alfred.	176	H. P. L. Tudsborg.	id.	id.
Zweedsche	"	Christina.	250	J. F. Remeus.	Nederland.	E. Ten Brinck & Co.
Nederlandsche	Schip	Burgemeester Hoffman.	400	T. D. de Wit.	In Reparatie.	id.
"	"	Twee Gezusters.	293	J. Bergman.	Kan. voor orders.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
"	Bark	Min. van Hall.	219	O. de Haas.	Arnold & Co.
Ned. Ind.	Schoen.	Machmoet.	57	J. H. van Gailing.
"	Brik	Christian.	123	J. Denscher.	Onbepaald.	Hill Broekman & Co.
Nederlandsche	Bark	Soerabaya Packet.	262	S. C. J. Olivier.	Nederland.	id.
Engelsche	"	Glan.	146	A. Cameron.	Adam & Co.
Zweedsche	"	Triton.	215	J. M. Kraft.
Nederlandsche	Brik	Marzoek.	120	D. Cowan.
"	Bark	Samuel.	E. Oort.
"	"	Johanna Elizabeth.	J. Worthington.
"	Brik	Henriette.	G. J. Gerrits.
"	Bark	Kiem Thajhien.	162	T. Keijnaart.
"	"	Istroom.	200	A. Hansen.
"	"	Oosterling Ingsocn.	A. T. van der Wielen.

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 27sten Februarij 1863.

INVOER.

Van Batavia per Ned. Ind. stoomb. *Prins van Oranje*, gez. VAN ZANDWIJK.
1 kist hoeden, VAN DER ZWAAN.
100 pic. ijzer, 5.95 pic. ijzer, W. CORES DE VRIES.
1 kist boekwerken, GEH. GIMBERG & Co.
2 kn. zijde, ARNOLD & ZONEN.
1 kist medicijnen, R. Kok.
1 kist regaal, mevr. MAJOR.
5 kn. opium, ORDER.
2 kn. manufacturen, 40 pic. corianderzaad, 1 kist diverse goederen, 2 kn. koopwaren, 5½ pic. zakken, 2 ca. goud, ARABIEREN.

UITVOER.

Naar Amboina per Ned. Ind bark *Anis Bal-lair*, gez. BINSOENKAR.
1 kist manufacturen, ADAM & Co.
2 bn. " MATHIEU EBBS RUIJS & Co.
2 kn. " FRASER EATON & Co.
2 kn. " P. KERVEL & Co.
1 vt. hoekmessen, KATHAUS & Co.
3 kn. diversen, GERNARD.
4 kn. manufacturen, 5 vt. staal, 6 pic. tamarrinde, 1 kist ijzerwerk, ARABIEREN.
Naar Poeloe-laoet per Ned. schip *Boni*, gez. J. W. MOLLER.

1 kist geworen, B. J. VAN ECK & Co.
422½ pic. plaatijzer, 1 kist manufacturen, GUMPRICH & STRAUSS.
2 vt. boter, 1 pic. koffi, 1 kist sigaren, Mc. LENNAN & Co.
Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Electra*, gez. WEGMAN.
182 pic. sapanhout, 665 pic. koffij, 67.17 stuks rotting, 1740 stuks koe-huiden, 148 stuks buffel-huiden, 12013.20 pic. suiker, 43.05 pic. tabak, Mc. LENNAN & Co.
Naar Amboina per Ned. Ind. bark *Babool* *Ijoesoor*, gez. SECH MOET. BIN ACHMAT.
8 rollen zeildoek, B. VAN LERUWEN & Co.
9 pic. suiker, SECH ACHMAT BOEZERE.
Naar Bandjermasing per Ned. Ind. stoomb. *Prins van Oranje*, gez. VAN ZANDWIJK.
20 pic. aardappelen, SARIDJO.
12 slagtoessen, W. CORES DE VRIES en eenige goederen aanboordgebleven.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per pic. f 14 @ 15.—
KOFFIJ per pic. f 40 @ 43.—
KOEHUIDEN per pic. f 85 @ 45.—
ARAK (per legger) f 50 nominaal.
ROTTING f 8 @ 9.—
WISSELKOERS pari.

Protestantsche Eeredienst.

Zondag 1 Maart 1863.
's morgens te half negen ure
Op. ning der lijdensweken.
Ds. MOUNIER.
DOOPSBEDIENING.
Zondag 1 Maart 1863.
's morgens te half negen ure.
Dienst op het Marine Etablissement.
Ds. SCHIFF.
DOOPSBEDIENING.
Maandag 2 Maart 1863.
's Avonds te half zeven ure.
Zendings-bidstond.
Nederduitsch en Maleisch.

Roomsch-Katholieke Eeredienst.

Zondag 1 Maart 1863.
De Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Loof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de Redactie zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO., TE SOERABAYA.